

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ (τμήμα μείζονος συνθέσεως)

της 25ης Ιουνίου 2013*

«Παράβαση κράτους μέλους — Οδηγία 2003/41/EK — Δραστηριότητα και εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών — Παράλειψη εμπρόθεσμης μεταφοράς στην εσωτερική έννομη τάξη ενός μέρους της οδηγίας — Απόφαση του Δικαστηρίου διαπιστώνουσα παράβαση — Μη εκτέλεση — Άρθρο 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ — Χρηματικές κυρώσεις — Κατ' αποκοπήν ποσό»

Στην υπόθεση C-241/11,

με αντικείμενο προσφυγή λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, που ασκήθηκε στις 19 Μαΐου 2011,

Ευρωπαϊκή Επιτροπή, εκπροσωπούμενη από τις Z. Malūšková και N. Yerrell καθώς και από τον K.-P. Wojcik, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

προσφεύγουσα,

κατά

Τσεχικής Δημοκρατίας, εκπροσωπούμενης από τον M. Smolek και την J. Οžκονά,

καθής,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ (τμήμα μείζονος συνθέσεως),

συγκείμενο από τους B. Σκουρή, Πρόεδρο, K. Lenaerts, αντιπρόεδρο, R. Silva de Lapuerta, M. Pešič, L. Bay Larsen, A. Rosas, Γ. Αρέστη, J. Malenovský και E. Jarašiūnas, προέδρους τμήματος, E. Juhász, A. Borg Barthet, A. Ó Caoimh (εισηγητή), C. G. Fernlund, J. L. da Cruz Vilaça και C. Vajda, δικαστές,

γενικός εισαγγελέας: N. Jääskinen

γραμματέας: M. Aleksejev, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 11ης Δεκεμβρίου 2012,

αφού άκουσε τον γενικό εισαγγελέα που ανέπτυξε τις προτάσεις του κατά τη συνεδρίαση της 21ης Μαρτίου 2013,

εκδίδει την ακόλουθη

* Γλώσσα διαδικασίας: η τσεχική.

Απόφαση

- 1 Με την προσφυγή της, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο:
  - να αναγνωρίσει ότι η Τσεχική Δημοκρατία, παραλείποντας να θεσπίσει τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθεί προς τα άρθρα 8, 9, 13, 15 έως 18 και 20, παράγραφοι 2 έως 4, της οδηγίας 2003/41/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 3ης Ιουνίου 2003, για τις δραστηριότητες και την εποπτεία των ιδρυμάτων που προσφέρουν υπηρεσίες επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών (ΕΕ L 235, σ. 10), και παραβαίνοντας κατ' αυτόν τον τρόπο τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 22, παράγραφος 1, της ως άνω οδηγίας, δεν έλαβε τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της αποφάσεως της 14ης Ιανουαρίου 2010, C-343/08, Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας (Συλλογή 2010, σ. I-275) και κατά συνέπεια παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 260 ΣΛΕΕ·
  - να υποχρεώσει την Τσεχική Δημοκρατία να της καταβάλει, στον λογαριασμό «Ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης», χρηματική ποινή ύψους 22 364,16 ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης όσον αφορά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, από την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως στην υπό κρίση υπόθεση μέχρι την ημερομηνία της λήψεως των αναγκαίων μέτρων για την εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας·
  - να υποχρεώσει την Τσεχική Δημοκρατία να της καταβάλει, στον ως άνω λογαριασμό, κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 5 644,80 ευρώ για κάθε ημέρα καθυστέρησης όσον αφορά τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για την εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, από την ημερομηνία εκδόσεως της ως άνω αποφάσεως, στις 14 Ιανουαρίου 2010, μέχρι την ημερομηνία εκδόσεως της αποφάσεως στην υπό κρίση υπόθεση ή μέχρι την ημερομηνία λήψεως των αναγκαίων μέτρων για την εκτέλεση της εν λόγω αποφάσεως από την Τσεχική Δημοκρατία, αν η ημερομηνία αυτή προηγείται χρονικώς της εκδόσεως της αποφάσεως στην υπό κρίση υπόθεση, και
  - να καταδικάσει την Τσεχική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

Το νομικό πλαίσιο

- 2 Οι αιτιολογικές σκέψεις 1, 6, 8 και 9 της οδηγίας 2003/41, η οποία εκδόθηκε επί τη βάση των άρθρων 47, παράγραφος 2, ΕΚ, 55 ΕΚ και 95, παράγραφος 1, ΕΚ, έχουν ως εξής:

«(1) Μια γνήσια εσωτερική αγορά για τις χρηματοπιστωτικές υπηρεσίες είναι ουσιώδους σημασίας για την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Κοινότητα.

[...]

(6) Η παρούσα οδηγία αποτελεί, συνεπώς, ένα πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση μιας εσωτερικής αγοράς επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, οργανωμένης σε ευρωπαϊκή κλίμακα. Με τη θέσπιση του “κανόνα της συνετής διαχείρισης” ως βασικής αρχής για τις επενδύσεις κεφαλαίου, καθώς και με τη διευκόλυνση μιας διασυνοριακής δραστηριότητας των ιδρυμάτων, ενθαρρύνεται ο αναπροσανατολισμός της αποταμίευσης προς τον τομέα των επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, και προάγεται κατ' αυτόν τον τρόπο η οικονομική και κοινωνική πρόοδος.

[...]

- (8) Ιδρύματα εντελώς ξεχωριστά από οποιαδήποτε χρηματοδοτούσα επιχείρηση τα οποία ασκούν δραστηριότητες βάσει της αρχής της κεφαλαιοποίησης, με μοναδικό στόχο την προσφορά συνταξιοδοτικών παροχών, θα πρέπει να είναι ελεύθερα να παρέχουν υπηρεσίες και να προβαίνουν σε επενδύσεις, τηρουμένων απλώς συντονισμένων κανόνων εποπτείας, ανεξάρτητα από το αν πρόκειται για ιδρύματα που θεωρούνται νομικές οντότητες.
- (9) Σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παραμένουν πλήρως υπεύθυνα για την οργάνωση των ιδίων συστημάτων συνταξιοδότησης καθώς και για τη λήψη απόφασης σχετικά με τον ρόλο εκάστου των τριών “πυλώνων” του συνταξιοδοτικού συστήματος στα επί μέρους κράτη μέλη. Στα πλαίσια του δεύτερου πυλώνα, θα πρέπει επίσης να παραμένουν πλήρως υπεύθυνα για τον ρόλο και τις λειτουργίες των διαφόρων ιδρυμάτων που προσφέρουν επαγγελματικές συνταξιοδοτικές παροχές, όπως τα ταμεία συντάξεων ολόκληρου του οικονομικού κλάδου, τα ταμεία συντάξεων των επιχειρήσεων και οι επιχειρήσεις ασφάλειας ζωής. Η παρούσα οδηγία δεν αποσκοπεί να αμφισβητήσει την εν λόγω αρχή.»
- 3 Το άρθρο 8 της εν λόγω οδηγίας προβλέπει ότι κάθε κράτος μέλος οφείλει να εξασφαλίζει τον νομικό διαχωρισμό μεταξύ της χρηματοδοτούσας επιχειρήσεως και του ιδρύματος επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, ώστε, σε περίπτωση πτωχεύσεως της χρηματοδοτούσας επιχειρήσεως, να διαφυλάσσονται τα περιουσιακά στοιχεία του ιδρύματος προς το συμφέρον των μελών και των δικαιούχων.
- 4 Το άρθρο 9 της εν λόγω οδηγίας ορίζει, στην παράγραφο του 1, ότι τα κράτη μέλη πρέπει να εξασφαλίζουν για όλα τα εγκατεστημένα στην επικράτειά τους ιδρύματα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών ότι πληρούν ορισμένους όρους λειτουργίας, και, μεταξύ άλλων, ότι είναι καταχωρισμένα σε εθνικό μητρώο από την αρμόδια εποπτική αρχή ή εγκεκριμένα, ότι διοικούνται από πρόσωπα έντιμα, τα οποία είτε διαθέτουν τα ίδια τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα και εμπειρία είτε προσλαμβάνουν συμβούλους με τα κατάλληλα επαγγελματικά προσόντα και εμπειρία και ότι υπόκεινται στους δέοντες κανόνες. Η παράγραφος 5 του ίδιου άρθρου ορίζει ότι, σε περίπτωση διασυννοριακής δραστηριότητας, οι όροι λειτουργίας των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών πρέπει να λάβουν προηγούμενη έγκριση από τις αρμόδιες αρχές του κράτους μέλους καταγωγής.
- 5 Δυνάμει του άρθρου 13 της οδηγίας 2003/41, κάθε κράτος μέλος οφείλει να διασφαλίζει ότι οι αρμόδιες αρχές διαθέτουν τις αναγκαίες εξουσίες και μέσα προκειμένου να ελέγχουν τις δραστηριότητες των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών που είναι εγκατεστημένα στην επικράτειά τους.
- 6 Τα άρθρα 15 έως 18 της ως άνω οδηγίας προβλέπουν, αντιστοίχως, ότι τα κράτη μέλη καταγωγής πρέπει να μεριμνούν ώστε τα ιδρύματα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών να συνιστούν τεχνικά αποθεματικά για τα διάφορα συνταξιοδοτικά καθεστώτα, να έχουν επαρκή περιουσιακά στοιχεία για την κάλυψη των ως άνω αποθεματικών καθώς και συμπληρωματικά περιουσιακά στοιχεία προς κάλυψη των πρόσθετων κινδύνων και να επενδύουν τα περιουσιακά τους στοιχεία σύμφωνα με τον κανόνα της συνετής διαχειρίσεως.
- 7 Το άρθρο 20, παράγραφοι 2 έως 4, της εν λόγω οδηγίας εκθέτει τους κανόνες όσον αφορά τον έλεγχο των διασυννοριακών δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών τους οποίους πρέπει να τηρούν τα κράτη μέλη καταγωγής.
- 8 Το άρθρο 22, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, της οδηγίας 2003/41 ορίζει τα εξής:

«Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία το αργότερο στις 23 Σεπτεμβρίου 2005. Ενημερώνουν αμέσως την Επιτροπή σχετικά.»

Η απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας

- 9 Στις 23 Ιουλίου 2008 η Επιτροπή άσκησε, σύμφωνα με το άρθρο 226 ΕΚ, προσφυγή λόγω παραβάσεως κατά της Τσεχικής Δημοκρατίας, με αίτημα να διαπιστωθεί ότι το ως άνω κράτος μέλος, μην έχοντας μεταφέρει πλήρως στην εσωτερική του έννομη τάξη την οδηγία 2003/41, ιδίως διότι δεν μετέφερε τα άρθρα 8, 9, 13, 15 έως 18 και 20, παράγραφοι 2 έως 4, της ως άνω οδηγίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από την εν λόγω οδηγία και ιδίως από το άρθρο 22, παράγραφος 1, αυτής.
- 10 Το Δικαστήριο δέχθηκε την προσφυγή της Επιτροπής, αποφαινόμενο, στο σημείο 1 του διατακτικού της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, ότι, παραλείποντας να θεσπίσει, εντός της ταχθείσας προθεσμίας, τις αναγκαίες νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις για να συμμορφωθεί προς τα προαναφερθέντα άρθρα της οδηγίας 2003/41, η Τσεχική Δημοκρατία είχε παραβεί τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 22, παράγραφος 1, της ως άνω οδηγίας.

Η προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασία

- 11 Με έγγραφο της 19ης Φεβρουαρίου 2010, η Επιτροπή κάλεσε την Τσεχική Δημοκρατία να της κοινοποιήσει τα μέτρα και το ακριβές χρονοδιάγραμμα τα οποία προτίθετο να υιοθετήσει για να συμμορφωθεί προς την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας.
- 12 Με έγγραφο της 3ης Φεβρουαρίου 2010, που πρωτοκολλήθηκε στις 24 Φεβρουαρίου του ίδιου έτους, η Τσεχική Δημοκρατία ενημέρωσε την Επιτροπή ότι, βάσει της εσωτερικής πολιτικής της καταστάσεως και ιδίως της διεξαγωγής βουλευτικών εκλογών στις 28 και 29 Μαΐου 2010, η πλέον εύλογη προθεσμία για την πραγματοποίηση των αναγκαίων αλλαγών προκειμένου να επέλθει πλήρης μεταφορά της οδηγίας 2003/41 στην εσωτερική έννομη τάξη ήταν δύο έτη από της ημερομηνίας της εν λόγω επιστολής.
- 13 Με έγγραφο της 23ης Μαρτίου 2010, η Τσεχική Δημοκρατία απέστειλε στην Επιτροπή ενδεικτικό χρονοδιάγραμμα στο οποίο αναφέρονταν τα στάδια για τη λήψη των μέτρων εφαρμογής της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, από το οποίο προέκυπτε ότι τα ως άνω μέτρα θα λαμβάνονταν το αργότερο τον Ιούνιο του 2012.
- 14 Με έγγραφο της 17ης Ιουνίου 2010, η Τσεχική Δημοκρατία γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι είχε ετοιμάσει έγγραφο εργασίας για τη μεταφορά της οδηγίας 2003/41, το οποίο έπρεπε να είχε εξετασθεί από την κυβέρνηση στις 31 Μαΐου 2010. Δεδομένης όμως της διεξαγωγής βουλευτικών εκλογών, αρμόδια να αποφασίσει σχετικά με τον τρόπο μεταφοράς της ως άνω οδηγίας θα ήταν, κατά το ως άνω κράτος μέλος, η νέα κυβέρνηση που θα προέκυπτε από τις εκλογές αυτές, πιθανότατα το φθινόπωρο του 2010.
- 15 Με έγγραφο της 27ης Σεπτεμβρίου 2010, η Τσεχική Δημοκρατία δήλωσε ότι το ακριβές χρονοδιάγραμμα με τους λεπτομερείς όρους μεταφοράς της εν λόγω οδηγίας θα κοινοποιούνταν στην Επιτροπή στο άμεσο μέλλον.
- 16 Με έγγραφο της 1ης Οκτωβρίου 2010, το ως άνω κράτος μέλος γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι ένα έγγραφο εργασίας το οποίο είχε ετοιμασθεί από το Υπουργείο Οικονομικών, το οποίο αφορούσε τη μεταφορά της οδηγίας 2003/41 και ήταν ανάλογο προς το έγγραφο που έπρεπε να είχε εξετασθεί στις 31 Μαΐου 2010, θα υποβαλλόταν στη νέα κυβέρνηση κατά τις προσεχείς εβδομάδες.

- 17 Στις 29 Οκτωβρίου 2010 η Επιτροπή απέστειλε στην Τσεχική Δημοκρατία έγγραφο οχλήσεως με το οποίο επεσήμαινε στο ως άνω κράτος μέλος ότι δεν είχε ακόμη εκπληρώσει τις υποχρεώσεις του από την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας. Κατ' αίτηση του εν λόγω κράτους μέλους, η ταχθείσα προθεσμία απαντήσεως στο ως άνω έγγραφο οχλήσεως παρατάθηκε μέχρι τις 28 Ιανουαρίου 2011.
- 18 Με έγγραφο της 25ης Ιανουαρίου 2011, η Τσεχική Δημοκρατία γνωστοποίησε στην Επιτροπή ότι το νομοσχέδιο που προετοιμάζε για την εκτέλεση της προμνησθείσας αποφάσεως θα υποβαλλόταν στην κυβέρνηση, κατόπιν διαβουλεύσεως με τις αρμόδιες κεντρικές διοικητικές αρχές, κατά το πρώτο τρίμηνο του 2011. Το ως άνω κράτος μέλος προέβλεπε ότι το νομοσχέδιο αυτό θα υποβαλλόταν στο εθνικό Κοινοβούλιο τον Απρίλιο του 2011 και ότι ο νόμος θα ετίθετο σε ισχύ κατά το τρίτο τρίμηνο του ίδιου έτους.
- 19 Η Επιτροπή, μην έχοντας ενημερωθεί για τη θέσπιση των αναγκαίων διατάξεων προκειμένου το εν λόγω κράτος μέλος να συμμορφωθεί προς την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, αποφάσισε να ασκήσει την υπό κρίση προσφυγή.

Οι εξελίξεις κατά τη διάρκεια της παρούσας δίκης

- 20 Στις 2 Σεπτεμβρίου 2011 η Τσεχική Δημοκρατία ενημέρωσε την Επιτροπή σχετικά με τη δημοσίευση και τη θέση σε ισχύ, στις 31 Αυγούστου 2011, του νόμου αριθ. 260/2011, ο οποίος, κατά το ως άνω κράτος μέλος, εξασφάλιζε την πλήρη εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, καθόσον συμπλήρωνε τον νόμο αριθ. 340/2006, της 24ης Μαΐου 2006, περί των δραστηριοτήτων των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών των κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των λοιπών συμβαλλομένων στη συμφωνία για τον Ευρωπαϊκό Οικονομικό Χώρο κρατών στο έδαφος της Τσεχικής Δημοκρατίας και περί τροποποιήσεως του νόμου αριθ. 48/1997 για τη δημόσια ασφάλιση ασθενείας, περί τροποποιήσεως και συμπληρώσεως διαφόρων συναφών νόμων, ο οποίος είχε μεταφέρει εν μέρει την οδηγία 2003/41 στην τσεχική έννομη τάξη πριν την έκδοση της ως άνω αποφάσεως.
- 21 Κατόπιν εξετάσεως του περιεχομένου του νόμου αριθ. 260/2011, η Επιτροπή έκρινε στο υπόμνημά της απαντήσεως ότι η Τσεχική Δημοκρατία είχε συμμορφώσει τη νομοθεσία της προς την εν λόγω απόφαση.
- 22 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή δεν ζητεί πλέον την επιβολή χρηματικής ποινής. Εμμένει όμως στο αίτημά της να υποχρεωθεί η Τσεχική Δημοκρατία σε καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού.

Επί της παραβάσεως

- 23 Δεδομένου ότι η Συνθήκη ΛΕΕ κατήργησε, στο πλαίσιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, το στάδιο της εκδόσεως αιτιολογημένης γνώμης, η ημερομηνία αναφοράς προκειμένου να εκτιμηθεί η ύπαρξη παραβάσεως δυνάμει του άρθρου 260 ΣΛΕΕ είναι η ημερομηνία της λήξεως της προθεσμίας που τάσσεται με την κατά την παράγραφο 2, πρώτο εδάφιο, της ως άνω διατάξεως όχληση (βλ. αποφάσεις της 11ης Δεκεμβρίου 2012, C-610/10, Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 67, και της 19ης Δεκεμβρίου 2012, C-279/11, Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 19).
- 24 Εν προκειμένω, όπως δέχθηκε η Τσεχική Δημοκρατία, τα αναγκαία νομοθετικά μέτρα για την εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας δεν θεσπίστηκαν παρά με την έκδοση του νόμου αριθ. 260/2011, ο οποίος δημοσιεύθηκε και άρχισε να ισχύει στις 31 Αυγούστου 2011, δηλαδή μετά την πάροδο της προθεσμίας που είχε ταχθεί προς τούτο με το έγγραφο οχλήσεως της 29ης Οκτωβρίου 2010, η οποία έληγε στις 28 Ιανουαρίου 2011.

- 25 Υπ' αυτές τις συνθήκες, διαπιστώνεται ότι, μην έχοντας λάβει, κατά την ημερομηνία κατά την οποία έληγε η προθεσμία που τασσόταν στο έγγραφο οχλήσεως το οποίο απέστειλε η Επιτροπή στην Τσεχική Δημοκρατία δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, η Τσεχική Δημοκρατία παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.

Επί του κατ' αποκοπήν ποσού

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 26 Η Επιτροπή εκθέτει ότι το αιτούμενο κατ' αποκοπήν ποσό, ήτοι 5 644,80 ευρώ ανά ημέρα παραβάσεως, καθορίστηκε σύμφωνα με τα κριτήρια της ανακοινώσεως της 13ης Δεκεμβρίου 2005 για την εφαρμογή του άρθρου 228 ΕΚ [SEC(2005) 1658], όπως ενημερώθηκε με την ανακοίνωση της Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 260 ΣΛΕΕ και την ενημέρωση των στοιχείων που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό των κατ' αποκοπήν ποσών και των χρηματικών ποινών που η Επιτροπή θα προτείνει στο Δικαστήριο στο πλαίσιο των διαδικασιών λόγω παραβάσεως [SEC(2010) 923] (στο εξής: ανακοίνωση του 2005), και απέκτησε εφαρμογή στις διαδικασίες του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ δυνάμει της ανακοινώσεως της Επιτροπής για την εφαρμογή του άρθρου 260, παράγραφος 3, ΣΛΕΕ (ΕΕ 2011, C 12, σ. 1). Το ποσό αυτό προκύπτει από τον πολλαπλασιασμό ενός βασικού κατ' αποκοπήν ποσού ύψους 210 ευρώ ημερησίως με τον συντελεστή σοβαρότητας της παραβάσεως, ο οποίος καθορίστηκε σε 8 (σε κλίμακα από το 1 έως το 20), και με τον συντελεστή «n», ο οποίος αντιπροσωπεύει την ικανότητα πληρωμής της Τσεχικής Δημοκρατίας και οποίος ανέρχεται στο 3,36. Εφόσον το συνολικό ποσό που προκύπτει κατ' αυτόν τον τρόπο, ήτοι, κατά την Επιτροπή, 3 364 891,20 ευρώ για 594 ημέρες παραβάσεως, είναι ανώτερο από το ελάχιστο κατ' αποκοπήν ποσό που καθορίζεται για την Τσεχική Δημοκρατία με την ανακοίνωση του 2005, το ως άνω κράτος μέλος πρέπει να καταβάλει το κατ' αποκοπήν ποσό που καθορίζεται επί τη βάση του ημερήσιου ποσού.
- 27 Η Επιτροπή εκτιμά ότι ο επιλεγείς συντελεστής σοβαρότητας είναι κατάλληλος, δεδομένου, αφενός, ότι οι επίμαχοι κανόνες είναι ουσιώδεις για την παροχή διασυννοριακών υπηρεσιών από τα ιδρύματα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών και, αφετέρου, ότι, χωρίς πλήρη μεταφορά τους στην εσωτερική έννομη τάξη, δεν δημιουργούνται οι προϋποθέσεις για τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, το πρώτο στάδιο της οποίας ρυθμίζει η οδηγία 2003/41.
- 28 Η Επιτροπή δεν δέχεται το επιχειρήμα ότι η μη μεταφορά των επίμαχων διατάξεων δεν είχε πρακτικές καμία συνέπεια λόγω της μη υπάρξεως δευτέρου πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος του εν λόγω κράτους μέλους. Βεβαίως, η οδηγία 2003/41 δεν περιλαμβάνει κανόνες που να υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να επιτρέψουν σε ιδρύματα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών την εγκατάσταση στο έδαφός τους. Εντούτοις, παραλείποντας τις επίμαχες διατάξεις της ως άνω οδηγίας, η Τσεχική Δημοκρατία δεν φρόντισε ώστε να είναι προετοιμασμένη για το ενδεχόμενο να μεταβληθεί η κατάσταση κατόπιν μιας αποφάσεως με την οποία θα συμπλήρωνε το εθνικό της σύστημα με επαγγελματικό συνταξιοδοτικό καθεστώς.
- 29 Η Επιτροπή εκτιμά επίσης ότι ο καθορισμός των αναγκαίων τεχνικών προϋποθέσεων για τη λειτουργία των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών είναι επί της ουσίας άσχετος προς τη συζήτηση περί δημιουργίας δευτέρου πυλώνα.
- 30 Εξάλλου, κατά την Επιτροπή, το γεγονός της μερικής μεταφοράς της οδηγίας 2003/41 δεν ασκεί επιρροή. Ειδικότερα, από την ως άνω μερική μεταφορά δεν κατέστη δυνατόν να συναχθούν ούτε οι όροι λειτουργίας των ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών που υπόκεινται στην εποπτεία των τσεχικών αρχών ούτε οι κανόνες εποπτείας που ισχύουν για τα ως άνω ιδρύματα.

- 31 Τέλος, η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η μεταφορά της οδηγίας 2003/41 αποτελεί υποχρέωση η εκπλήρωση της οποίας δεν επαφίεται στη διακριτική ευχέρεια των κρατών μελών. Περαιτέρω, οι επίμαχοι κανόνες της εν λόγω οδηγίας είναι σαφώς διατυπωμένοι και δεν αφήνουν ερμηνευτικά περιθώρια στα κράτη μέλη. Ομοίως, η προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας έχει σαφή διατύπωση και δεν παρουσιάζει δυσκολίες όσον αφορά τη μέθοδο εκτελέσεώς της.
- 32 Η δε Τσεχική Δημοκρατία θεωρεί ότι δεν πρέπει να της επιβληθεί υποχρέωση καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού ή ότι το ποσό αυτό πρέπει να μειωθεί. Ειδικότερα, η σοβαρότητα της παραβάσεως που διαπιστώθηκε με την προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας είναι εξαιρετικά μικρή, αν όχι μηδαμινή.
- 33 Πρώτον, το ως άνω κράτος μέλος υποστηρίζει ότι η εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως στην οποία προέβη η Επιτροπή στηρίζεται σε μια εσφαλμένη μείζονα προκείμενη, εφόσον είναι προϊόν συγχύσεως μεταξύ του ως άνω ζητήματος και του ζητήματος της παραβιάσεως του δικαίου της Ένωσης. Η εσφαλμένη αυτή προκείμενη επηρεάζει την εν λόγω εκτίμηση στο μέτρο που η Επιτροπή παραβλέπει ότι η οδηγία 2003/41 εκδόθηκε χωρίς να ληφθεί υπόψη το γεγονός ότι, σε ορισμένα κράτη που επρόκειτο να προσχωρήσουν στην Ευρωπαϊκή Ένωση, δεν είχε εισαχθεί δεύτερος πυλώνας στο συνταξιοδοτικό σύστημα, οπότε η εν λόγω οδηγία ενδέχεται να έρθει σε σύγκρουση με τις αρμοδιότητες τις οποίες εγγυάται στα κράτη μέλη σε ό,τι αφορά την κοινωνική ασφάλιση το άρθρο 153, παράγραφος 4, ΣΛΕΕ. Η ίδια εσφαλμένη προκείμενη επηρεάζει και την εκτίμηση της σοβαρότητας της παραβάσεως, καθόσον η Επιτροπή δεν λαμβάνει υπόψη ούτε το γεγονός ότι η Τσεχική Δημοκρατία δεν διέπραξε συστηματική και διαρκή παραβίαση του δικαίου της Ένωσης ούτε το γεγονός ότι η μερική μεταφορά της οδηγίας 2003/41 κατέστησε δυνατή τη διασυνοριακή παροχή των επίμαχων υπηρεσιών.
- 34 Δεύτερον, η Τσεχική Δημοκρατία υπενθυμίζει ότι, προκειμένου να εκτιμηθεί η σοβαρότητα της παραβάσεως, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι συνέπειες της διαπιστωθείσας παραβάσεως επί των ιδιωτικών και δημόσιων συμφερόντων, το επείγον του εξαναγκασμού του οικείου κράτους μέλους σε συμμόρφωση προς τις υποχρεώσεις του, η σπουδαιότητα του κανόνα δικαίου του οποίου η παραβίαση διαπιστώθηκε και η συμπεριφορά του εν λόγω κράτους μέλους.
- 35 Πάντως, πρώτον, όσον αφορά τις συνέπειες για τα ιδιωτικά και δημόσια συμφέροντα της επίμαχης παραλείψεως εκτελέσεως, η Τσεχική Δημοκρατία υπογραμμίζει ότι, στην προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, το Δικαστήριο προέβη στη ρητή διαπίστωση ότι το ως άνω κράτος μέλος ήταν ελεύθερο να αποφασίσει σχετικά με τη διοργάνωση του συστήματός του κοινωνικής ασφαλίσεως, συμπεριλαμβανομένης της εισαγωγής δεύτερου πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος. Υπ' αυτές τις συνθήκες, η μη εκτέλεση της ως άνω αποφάσεως δεν βλάπτει ούτε την εσωτερική αγορά ούτε τα ιδιωτικά και δημόσια συμφέροντα.
- 36 Δεύτερον, όσον αφορά το επείγον της λήψεως των αναγκαίων μέτρων για την εκτέλεση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, η Τσεχική Δημοκρατία υποστηρίζει ότι, εφόσον η μεταφορά της οδηγίας 2003/41 έχει ως μοναδικό σκοπό να ενημερώσει τα υποκείμενα δικαίου που θα ήταν δυνητικώς ενδιαφερόμενα σε περίπτωση εισαγωγής δεύτερου πυλώνα, πρέπει να σχετικοποιηθεί η σημασία του ως άνω επείγοντος χαρακτήρα.
- 37 Τρίτον, όσον αφορά τη σπουδαιότητα της οδηγίας 2003/41 σε σχέση με την προβαλλόμενη παράβαση, το εν λόγω κράτος μέλος υπενθυμίζει ότι η ως άνω οδηγία δεν αποσκοπεί στη δημιουργία ιδρυμάτων επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών. Προβαίνοντας σε μεταφορά της οδηγίας 2003/41, το κράτος μέλος οφείλει απλώς να διαμορφώσει νομικό πλαίσιο ενόψει μιας πιθανής μελλοντικής οργάνωσης.

- 38 Τέταρτον, όσον αφορά τη συμπεριφορά την οποία υιοθέτησε η Τσεχική Δημοκρατία προκειμένου να θεραπεύσει την προσαπτόμενη παράβαση, το ως άνω κράτος μέλος υπογραμμίζει ότι ενημέρωσε την Επιτροπή για όλες τις πραγματοποιηθείσες ενέργειες. Η ολοκλήρωση όμως της μεταφοράς της οδηγίας 2003/41 εξαρτώνταν από το αποτέλεσμα μιας σύνθετης μεταρρυθμίσεως των συντάξεων γήρατος.
- 39 Τέλος, η Τσεχική Δημοκρατία φρονεί ότι το χρονικό διάστημα εντός του οποίου ολοκληρώθηκε, στις 31 Αυγούστου 2011, η διαδικασία μεταφοράς δεν είναι υπερβολικό δεδομένου του χρόνου που διαρκεί συνήθως η έκδοση των νομοθετικών πράξεων.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου

- 40 Η επιβολή υποχρέωσης σε καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού βασίζεται κυρίως στην εκτίμηση των συνεπειών τις οποίες έχει η μη εκπλήρωση των υποχρεώσεων του οικείου κράτους μέλους επί των ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων, ιδίως όταν η παράβαση εξακολούθησε επί μακρό χρονικό διάστημα αφότου εκδόθηκε η απόφαση που τη διαπίστωσε αρχικώς (βλ., μεταξύ άλλων, αποφάσεις της 9ης Δεκεμβρίου 2008, C-121/07, Επιτροπή κατά Γαλλίας, Συλλογή 2008, σ. I-9159, σκέψη 58· της 31ης Μαρτίου 2011, C-407/09, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 2011, σ. I-2467, σκέψη 28, και προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 65).
- 41 Επίσης, η ενδεχόμενη επιβολή της καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού και ο προσδιορισμός, ενδεχομένως, του ύψους του κατ' αποκοπήν ποσού πρέπει, σε κάθε συγκεκριμένη περίπτωση, να εξαρτώνται από το σύνολο των συναφών στοιχείων που συνδέονται τόσο με τα χαρακτηριστικά της διαπιστωθείσας παραβάσεως όσο και με τη συμπεριφορά του κράτους μέλους το οποίο αφορά η δύναμη του άρθρου 260 ΣΛΕΕ κινηθείσα διαδικασία (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Γαλλίας, σκέψη 62· Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 30, και Επιτροπή κατά Ιρλανδίας, σκέψη 67).
- 42 Συναφώς, η ως άνω διάταξη απονέμει στο Δικαστήριο ευρεία εξουσία εκτιμήσεως προκειμένου να αποφασίσει υπέρ ή κατά της επιβολής της ως άνω κυρώσεως και να προσδιορίσει, ενδεχομένως, το ύψος της (προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 141). Ιδίως, η επιβολή σε κράτος μέλος της καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού δεν μπορεί να έχει αυτόματο χαρακτήρα (βλ., επ' αυτού, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Γαλλίας, σκέψη 63).
- 43 Προς τούτο, οι προτάσεις της Επιτροπής δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο και αποτελούν απλές ενδείξεις. Ομοίως, οι κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με την επιβολή υποχρέωσης καταβολής κατ' αποκοπήν ποσού, όπως αυτές που περιέχονται στην ανακοίνωση του 2005 και τις οποίες επικαλέσθηκε η Επιτροπή στην υπό κρίση υπόθεση, δεν δεσμεύουν το Δικαστήριο, αλλά μπορούν να συμβάλουν στη διασφάλιση της διαφάνειας, της προβλεψιμότητας και της ασφάλειας δικαίου κατά τη δράση της Επιτροπής (βλ., επ' αυτού, προπαρατεθείσες αποφάσεις Επιτροπή κατά Γαλλίας, σκέψη 61, καθώς και Επιτροπή κατά Ισπανίας, σκέψη 116 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- 44 Εν προκειμένω, για τους σκοπούς της εκδόσεως αποφάσεως επί του αιτήματος να υποχρεωθεί η Τσεχική Δημοκρατία σε καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού, υπενθυμίζεται ότι, μολονότι το άρθρο 260 ΣΛΕΕ δεν προσδιορίζει επακριβώς το χρονικό διάστημα εντός του οποίου πρέπει να χωρήσει η εκτέλεση μιας αποφάσεως, εντούτοις η εκτέλεση πρέπει να αρχίσει αμέσως και να ολοκληρωθεί το συντομότερο δυνατόν (βλ., μεταξύ άλλων, προπαρατεθείσα απόφαση Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 34).
- 45 Τούτο ισχύει κατά μείζονα λόγο από της θέσεως σε ισχύ της Συνθήκης ΛΕΕ, δεδομένου ότι, όπως υπομνήσθηκε στη σκέψη 23 της ανά χείρας αποφάσεως, η Συνθήκη ΛΕΕ κατήργησε, στο πλαίσιο της διαδικασίας λόγω παραβάσεως δύναμη του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, το στάδιο της εκδόσεως αιτιολογημένης γνώμης.

- 46 Στην υπό κρίση υπόθεση, διαπιστώνεται ότι, μεταξύ της ημερομηνίας εκδόσεως, στις 14 Ιανουαρίου 2010, της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας και της ημερομηνίας δημοσιεύσεως και θέσεως σε ισχύ, στις 31 Αυγούστου 2011, του νόμου αριθ. 260/2011 με τον οποίο η εθνική νομοθεσία συμμορφώθηκε προς το διατακτικό της εν λόγω αποφάσεως, μεσολάβησαν 19 μήνες.
- 47 Από την υποβληθείσα στο Δικαστήριο δικογραφία προκύπτει όμως ότι, μολονότι οι τσεχικές αρχές, από τον μήνα που ακολούθησε την έκδοση της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας και μέχρι τον Σεπτέμβριο του 2010, ενημέρωναν την Επιτροπή για το εκτιμώμενο χρονοδιάγραμμα εκδόσεως των αναγκαίων μέτρων για την εκτέλεση της ως άνω αποφάσεως, στην κυβέρνηση δεν κοινοποιήθηκε έγγραφο εργασίας σχετικά με τα εν λόγω μέτρα παρά τον Οκτώβριο του ίδιου έτους, δεδομένου ότι οι τσεχικές αρχές αποφάσισαν να αναβάλουν την κοινοποίηση αυτή εν αναμονή του διορισμού νέας κυβερνήσεως μετά τη διεξαγωγή των βουλευτικών εκλογών, κατά τα τέλη Μαΐου 2010.
- 48 Υπενθυμίζεται όμως ότι τα κράτη μέλη δεν μπορούν να επικαλούνται διατάξεις, πρακτικές ή καταστάσεις της εσωτερικής τους έννομης τάξεως για να δικαιολογήσουν τη μη τήρηση των υποχρεώσεων που απορρέουν από το δίκαιο της Ένωσης (βλ., μεταξύ άλλων, απόφαση της 4ης Ιουνίου 2009, C-568/07, Επιτροπή κατά Ελλάδας, Συλλογή 2009, σ. I-4505, σκέψη 50, και προπαρατεθείσα απόφαση της 31ης Μαρτίου 2011, Επιτροπή κατά Ελλάδας, σκέψη 36).
- 49 Κατά συνέπεια, το Δικαστήριο εκτιμά ότι είναι εύλογο, στην υπό κρίση υπόθεση, να υποχρεωθεί η Τσεχική Δημοκρατία στην καταβολή κατ' αποκοπήν ποσού.
- 50 Σχετικά με το ύψος του εν λόγω ποσού, πρέπει να ληφθούν υπόψη οι ακόλουθες περιστάσεις, που αφορούν τη συμπεριφορά του οικείου κράτους μέλους, καθώς και τη διάρκεια της παραβάσεως και τη σοβαρότητά της.
- 51 Πρώτον, όσον αφορά τη συμπεριφορά του οικείου κράτους μέλους, η ως άνω συμπεριφορά, όπως προκύπτει από τις σκέψεις 11 έως 18 της ανά χείρας αποφάσεως, μαρτυρεί καλόπιστη συνεργασία με την Επιτροπή, εφόσον η Τσεχική Δημοκρατία ενημέρωνε τακτικώς την Επιτροπή σχετικά με τα σχεδιαζόμενα μέτρα εκτελέσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας.
- 52 Δεύτερον, όσον αφορά τη διάρκεια της παραβάσεως, επισημαίνεται ότι μεταξύ της ημερομηνίας εκδόσεως της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας και της ημερομηνίας κατά την οποία η Τσεχική Δημοκρατία προέβη σε πλήρη μεταφορά της οδηγίας 2003/41 στο εσωτερικό δίκαιο προσαρμόζοντας την εθνική της νομοθεσία προς την εν λόγω απόφαση μεσολάβησαν 19 μήνες.
- 53 Όσον αφορά, τρίτον, τη σοβαρότητα της παραβάσεως, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι, εφόσον στην Τσεχική Δημοκρατία δεν υπάρχει δεύτερος πυλώνας στο εθνικό σύστημα των συντάξεων γήρατος, και δεδομένου ότι απαγορεύεται στα ιδρύματα επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών να εγκατασταθούν στο έδαφος του ως άνω κράτους μέλους, η εκπρόθεσμη εκτέλεση, από την Τσεχική Δημοκρατία, της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας είχε περιορισμένο αντίκτυπο επί της εσωτερικής αγοράς επαγγελματικών συνταξιοδοτικών παροχών, στην εγκαθίδρυση της οποίας αποβλέπει η οδηγία 2003/41 κατά τις αιτιολογικές της σκέψεις 1, 6 και 8, και, κατά συνέπεια, επί των ιδιωτικών και δημοσίων συμφερόντων.
- 54 Πιο συγκεκριμένα, η πλήρης μεταφορά της οδηγίας 2003/41 έχει ως κύριο σκοπό να ενημερώσει τα ενδιαφερόμενα υποκείμενα δικαίου για την περίπτωση που, όπως επισήμανε το Δικαστήριο στη σκέψη 51 της προπαρατεθείσας αποφάσεως Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, υπάρξει σχετική εξέλιξη του εθνικού συστήματος συντάξεων γήρατος.

- 55 Βάσει του συνόλου των ανωτέρω σκέψεων, κατ' ορθή εκτίμηση των περιστάσεων της υποθέσεως, το ύψος του κατ' αποκοπήν ποσού που η Τσεχική Δημοκρατία θα υποχρεωθεί να καταβάλει στην Επιτροπή, στον λογαριασμό «Ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης», καθορίζεται σε 250 000 ευρώ.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 56 Κατά το άρθρο 138, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Δεδομένου ότι η Επιτροπή ζήτησε την καταδίκη της Τσεχικής Δημοκρατίας και η τελευταία ηττήθηκε, πρέπει να καταδικαστεί στα δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς, το Δικαστήριο (τμήμα μείζονος συνθέσεως) αποφασίζει:

- 1) Η Τσεχική Δημοκρατία, μην έχοντας λάβει, κατά την ημερομηνία κατά την οποία έληξε η προθεσμία που τασσόταν στο έγγραφο οχλήσεως το οποίο της απέστειλε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή δυνάμει του άρθρου 260, παράγραφος 2, ΣΛΕΕ, όλα τα αναγκαία μέτρα για την εκτέλεση της αποφάσεως της 14ης Ιανουαρίου 2010, C-343/08, Επιτροπή κατά Τσεχικής Δημοκρατίας, παρέβη τις υποχρεώσεις που υπέχει από το άρθρο 260, παράγραφος 1, ΣΛΕΕ.
- 2) Υποχρεώνει την Τσεχική Δημοκρατία να καταβάλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, στον λογαριασμό «Ίδιοι πόροι της Ευρωπαϊκής Ένωσης», κατ' αποκοπήν ποσό ύψους 250 000 ευρώ.
- 3) Καταδικάζει την Τσεχική Δημοκρατία στα δικαστικά έξοδα.

(υπογραφές)